

Mi a teendő súlyos ipari baleset esetén?

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY-SZIKÁNCSS LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNYA

KÉSZÍTETTE:

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATAL

ÉS A

CSONGRÁD-CSANÁD VÁRMEGYEI

KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

SZENTESI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉGE

A KIADVÁNY AZ ÖN TÁJÉKOZTATÁSÁT SZOLGÁLJA:

- a környezetében működő veszélyes ipari üzemről,
- a veszélyes tevékenységekről és a lehetséges súlyos balesetokról,
- a bekövetkezett súlyos baleset elleni védekezés szabályairól.

2 0 2 4.

TÁJÉKOZTATÓ A SÚLYOS IPARI BALESETEK ELLENI VÉDEKEZÉSRŐL *A megelőzés és a védekezés közös érdekünk!*

A VESZÉLYEK!

A gazdaságban jelen lévő veszélyes anyagok tárolása, feldolgozása, felhasználása magában hordja a súlyos ipari balesetek kialakulásának kockázatát. Szerencsére ilyen súlyos balesetek ritkán fordulnak elő.

MEGELŐZÉS + TÁJÉKOZTATÁS = BIZTONSÁG

Az uniós normákat (Seveso II. Irányelv) rögzítő veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló katasztrófavédelmi törvény a súlyos ipari balesetek megelőzését és a balesetek káros következményeinek csökkentését célzó intézkedéseket vezetett be hazánkban. A törvény a KATASZTRÓFAVÉDELEM feladatává tette a súlyos balesetek elleni védekezéshez kapcsolódó állami feladatok irányítását és azok ellátásának biztosítását.

A katasztrófavédelmi törvény az ipari üzemek vezetői kötelességévé teszi az üzemben jelenlevő veszélyes anyagokkal kapcsolatos kockázatok felmérését, a reálisan feltételezhető súlyos balesetek bekövetkeztekor jelentkező hatások meghatározását, a lakosság és a környezet védelmének érdekében a szükséges üzemi megelőző intézkedések megtételét. Ezen információt a veszélyes üzem BIZTONSÁGI JELENTÉSE tartalmazza. A veszélyes üzem biztonsági jelentése NYILVÁNOS, a polgármesteri hivatalban mindenki számára hozzáférhető.

FONTOS KÖVETELMÉNY, hogy az üzemeltető köteles minden tőle elvárhatót megtenni a súlyos balesetek megelőzésére, és a kialakult balesetek üzemben belüli hatásainak mérséklésére.

Egy bekövetkező váratlan esemény kezelésére a település polgármestere – a hivatásos katasztrófavédelem területi szervével együttműködve – KÜLSŐ VÉDELMI TERVET készít, amely meghatározza a lakosság, az anyagi javak és a környezet védelmével kapcsolatos feladatokat, a végrehajtásukkal összefüggő feltételeket, erőket és eszközöket.

Közös érdekünk, hogy Ön megismerje a környezetében jelenlevő veszélyforrásokat, a mentőerőkkel együtt tudjon működni saját és környezete biztonsága érdekében. Ezért a katasztrófavédelmi törvény a felső küszöbértékű veszélyes üzem elhelyezkedése szerinti település polgármestere részére feladatul írta elő jelen LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNY kiadását.

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK!

Veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleset esetén gépi vagy kézi **SZIRÉNA** hangja riasztja a lakosságot.

Amikor a jelzést meghallja:

- munkahelyén vezetője intézkedései alapján cselekedjen,
- ha a veszélyeztetett területen belül az utcán közlekedik, a lehető legrövidebb úton menjen haza (ha csak a hatóságtól erre vonatkozóan hangosbemondón keresztül, vagy más módon ellentétes utasítást nem kap)

Ha otthonában tartózkodik a következők szerint cselekedjen!

MIT KELL TENNI, HA SÚLYOS IPARI BALESET TÖRTÉNIK?

HELYES MAGATARTÁSI SZABÁLYOK

A baleset bekövetkeztéről szirénajel tájékoztatja.

Menjen a legmagasabban fekvő, a veszélytől ellentétes oldalon lévő helyiségbe!

Keressen védelmet otthonában vagy más megfelelő helyen!

Kapcsolja be a rádiót és a televíziót, hallgassa a közleményeket

Csukja be az ajtókat és az ablakokat!

Ne dohányozzon, kapcsolja ki a gáztűzhelyt és a nyílt lánggal üzemelő készülékeket!

Kapcsolja ki a szellőző és klímarendszert!

Szellőztessen miután a szirénajel a helyzetet veszélytelennek nyilvánította!

A SZIRÉNAJELEK

RIASZTÁS – 120 másodperces folyamatos emelkedő és mélyülő szirénahang

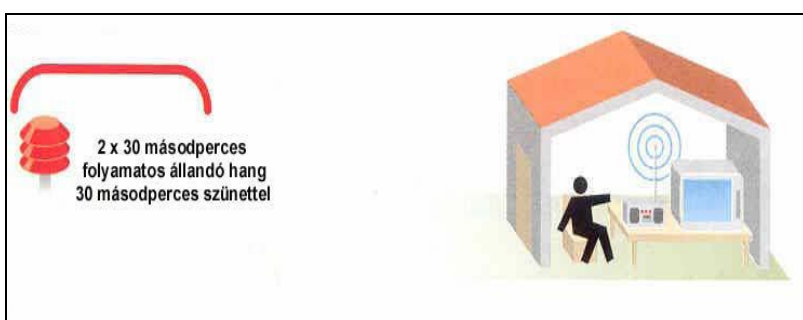

Jelentése: VESZÉLY!

120 másodpercig tartó, váltakozó hangmagasságú, folyamatos szirénahang jelzi a közvetlen veszélyt.

Ekkor el kell hagyni az utcákat, a közterületeket és menedéket kell keresni.

VESZÉLY ELMÚLT – 2 x 30 másodperces folyamatos állandó hang, közte 30 másodperces szünettel

Jelentése: A VESZÉLY ELMÚLT!

2 x 30 másodpercig tartó, egyenletes hangmagasságú szirénahang, a jelzések közötti 30 másodperces szünettel, amely jelzi a veszély elmúltát.

A fenti sziréna jelek nem tájékoztatnak a veszély típusáról, a szükséges ellenintézkedésekről, a védekezésre vonatkozó részletes információkról, ezért kiegészítő utasításokat rádióból és televízióból kaphat.

További felvilágosítás az Internetről vagy a katasztrófavédelem honlapjáról
www.katasztrofavedelem.hu. **szerezhető be.**

TÁJÉKOZTATÓ A TELEPÜLÉST VESZÉLYEZTETŐ FELSŐ KÜSZÖBÉRTÉKŰ ÜZEMRŐL ÉS A LEHETSÉGES SÚLYOS IPARI BALESETEKRŐL

A VESZÉLYES ÜZEM ADATAI

*IKR Agrár Kft. Hódmezővásárhely-Szikáncs
Fióktelepe
(6806 Hódmezővásárhely-Szikáncs,
hrsz.0172/7, tanya 2552.
A külső tájékoztatásért felelős:
Tóth Károly
Üzemigazgató
Tel.: 62/579-810; fax: 62/579-811
illetve az általa megbízott személy
Az üzem a 219/2011. (X. 20.) Korm.
Rendelet alapján **alsó
küszöbértékű.***

A VESZÉLYES TEVÉKENYSÉGEK

A telephelyen nagymennyiségű, a mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges vegyi anyagokat, (főleg ammónium-nitrát műtrágyát) csomagolva tárolnak, valamint ki-be szállítást végeznek. Az anyag nagy mennyiségben az emberre és a természeti környezetre káros, veszélyessé főleg tűz keletkezésekor, esetleges robbanáskor válik az akkor keletkező mérgező gázok miatt. A telephelyen a tárolás nyílt térben történik a veszélyes anyagok kezelése során betartandó rendkívül szigorú és sokoldalú biztonsági előírások mellett, ezért a telephelyen a balesetek bekövetkezésének valószínűsége csekély, illetve a megfelelő technológiai utasítások alkalmazásával megelőzhető, kezelhető.

A JELENLÉVŐ VESZÉLYES ANYAGOK

Jelenlévő veszélyes anyag	A veszélyes anyag fizikai, kémiai jellemzői
Ammónium-nitrát (NH_4NO_3)	Bár az ammónium-nitrát rendes körülmények között stabil, magas hőmérsékleten számos bomlási reakción megy keresztül. Az ammónium-nitrátot robbanóanyagok és műtrágyák alapanyagaként használják. Az ammónium-nitrát oxidálószer! Önmagában nem ég, de más éghető anyagok esetében növeli a tűzveszélyt! Az égést még levegő hiányában is elősegíti. Az égés közben mérgező ún. nitrózus gázok és ammónia szabadul fel. Zárttérben az égés robbanáshoz vezethet! Ezen felül hő hatására, zárt térben vagy nagyobb erőhatások eredményeként robbanhat. Az ammónium-nitrátot és az ammónium-nitrát alapú műtrágyákat a Seveso irányelv külön kategóriába sorolja. Tűzben az ammónium-nitrát valamennyi típusa elolvadhat, és sárga vagy barna színű, mérgező füstök (főként nitrogén-oxidok) felszabadulása mellett lebomolhat. A legtöbb típus a tűz eloltása után nem bomlik tovább. Bizonyos típusú ammónium-nitrát műtrágyák azonban hevítés hatására izzó (önfenntartó) lebomlásra képesek, amely a teljes tömegre kiterjedhet, és nagy mennyiségű mérgező füstöt eredményez, még az eredeti hőforrás eltávolítását követően is. Az ammónium-nitrát a normál kezeléssel járó súrlódás és behatások miatt nem robban, de hő hatására, zárt térben vagy pedig nagy erőhatásra robbanhat. A robbanásra való érzékenység számos tényezőtől függ. A tűz és a robbanás kockázata nagymértékben emelkedik, ha az ammónium-nitrátot éghető vagy nem kompatibilis anyagokkal keverik.

TÁJÉKOZTATÓ A TELEPÜLÉST VESZÉLYEZTETŐ FELSŐ KÜSZÖBÉRTÉKŰ TELEPHELYEN TÁROLT VESZÉLYES ANYAG KÁROS HATÁSAIRÓL

A veszélyes anyag károsító hatásai:

Egészségkárosító hatása emberen

A műtrágyák helyesen kezelve gyakorlatilag ártalmatlan termékek. Mindazonáltal az alábbiakat meg kell említeni.

Bőrön:

- A tartós érintkezés ingerlő hatású lehet.

Szemen:

- Az érintkezés után ingerlés jelentkezhet.

Lenyelés:

- Kis mennyiségek esetén a mérgező hatás valószínűtlen.
- Nagyobb mennyiségek emésztőrendszeri rendellenességeket okozhatnak és szélsőséges esetekben (különösen, ha az érintett nagyon fiatal) methemoglobin képződés („kék csecsemő” tünet) és cianózis (melyet a száj környezetének elkékülése jelez) fordulhat elő.

Belégzés:

- A levegőben előforduló nagy porkoncentráció ingerelheti az orrot és a felső légutakat, ami torokégésben és köhögésben nyilvánul meg.

Hosszú távú hatások:

- Nem ismeretes káros hatás.

Égési és hőbomlási termékek:

- A nitrogén-oxidokat és ammóniát tartalmazó bomlási gázok belégzése ingerelheti és károsíthatja a légzőrendszert. Egyes tüdőre gyakorolt hatások késleltetve jelentkeznek.

Környezetkárosító hatás

- Az ammónium-nitrát egy nitrogénműtrágya. Nagy mennyiségű kiömlése a felszíni vizekben káros környezeti hatású lehet az eutrofizáció és a nitrát szennyezés miatt.

Egyéb hatások

Tűz, hevítés és robbanás:

- A műtrágya önmagában nem éghető, de az égést elősegítheti még levegő távollétében is. Melegítésre megolvad és a további hevítés bomlást okozhat, amely toxikus nitrogén-oxidok és ammónia felszabadulásával jár. Szakszerű tárolás-kezelés esetében robbanásnak nagymértékben ellenáll.

**TÁJÉKOZTATÓ A TELEPÜLÉST VESZÉLYEZTETŐ FELSŐ
KÜSZÖBÉRTÉKŰ
TELEPHELYEN TÁROLT VESZÉLYES ANYAGGAL KAPCSOLATOS
ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI TEENDŐKRŐL**

ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

Ha a termék:

Bőrfelülettel érintkezik:

- Az érintett területet mossuk le szappannal és vízzel.

Szembe kerül:

- Bő vízzel öblítsük/mossuk a szemet legalább 10 percig. Ha a szem irritációja nem szűnik meg, orvosi felügyeletre van szükség.

Lenyelés esetén:

- Ne hánytassunk.
- Itassunk vizet vagy tejet.
- Ha kis mennyiségnél több lenyelése fordul elő, orvosi felügyeletre van szükség.

Belégzés esetén:

- Távolítsuk el az érintettet a területről
- Rosszullét esetén biztosítsunk orvosi felügyeletet.

Égési és bomlási termékek

Bőrrre kerülés

- A megolvadt termékkel érintkezésbe került területet mossuk le bő, hideg vízzel.
- Forduljunk orvoshoz.

Belégzés

- Távolítsuk el a sérültet a gázzal teli területről
- Tünetmentesség esetén is tartsuk melegen és nyugalomban.
- Adjunk oxigént, különösen, ha a száj körül kékülés észlelhető.
- Mesterséges lélegeztetést csak akkor kell alkalmazni, ha a légzés kimarad.
- Az expozíció után az érintettet legalább 48 órán keresztül orvosi felügyelet alatt kell tartani, mivel késleltetett tüdőödéma alakulhat ki.

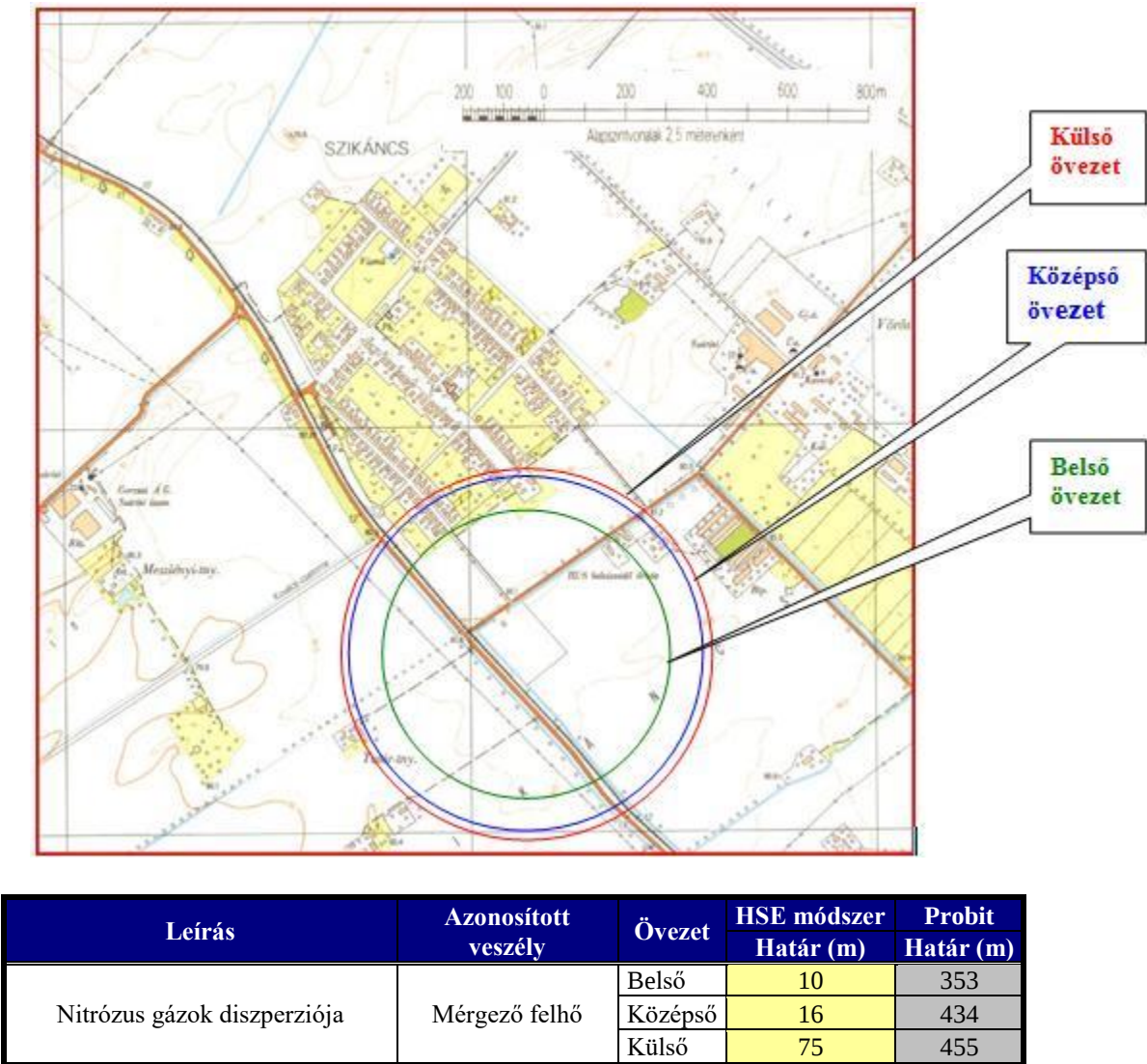
TÁJÉKOZTATÓ A TELEPÜLÉS KÜLSŐ VÉDELMI TERVÉRŐL ÉS A LAKOSSÁG VÉDELME ÉRDEKÉBEN VÉGREHAJTÁSRA KERÜLŐ INTÉZKEDÉSEKRŐL

A KÜLSŐ VÉDELMI TERV RÖVID ÖSSZEFOGLALÁSA

Az IKR Agrár Kft. külső védelmi terve a környezetében élő lakosság mentése, az anyagi javakban, a környezetben bekövetkező károk enyhítése érdekében a végrehajtandó rendszabályok bevezetésére, a végrehajtó szervezetekre, a vezetésre, az adatszolgáltatásra vonatkozó terv. Célja azon intézkedések megvalósítása, melyek Szikáncs lakosságának és környezetének az IKR Agrár Kft. felsőküszöb értékű telephelyén keletkező súlyos balesetek hatása elleni védelemhez szükségesek. A tervben meghatározottak vonatkoznak Szikáncs lakosságára, az ideiglenesen ott tartózkodókra, illetve a védekezésben részt vevőkre egyaránt.

A lakosság védelme érdekében a rendelkezésre álló idő figyelembe vételével, az **elzárkózás** és a **kimenekítés** módszerei kerülnek alkalmazásra.

A telephelyen tárolt veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleset hatásai által érintett terület (hatásterület), besorolási övezet meghatározása

A 219/2011. (X. 20.) kormányrendelet 7. számú melléklet 2.1. pontja előírja, hogy az üzemeltető a biztonsági jelentésben a veszélyességi övezet minden pontjára meghatározza a sérülések egyéni kockázatát. Az így kialakított veszélyességi övezetet belső, középső és külső zónára osztja. A belső zónában a sérülés egyéni kockázata meghaladja a 10^{-5} esemény/év értéket, a középső zónában a sérülés egyéni kockázata 10^{-5} és 10^{-6} esemény/ év között van, a külső zónában a sérülés egyéni kockázata nem éri el a 10^{-6} esemény/ év értéket, de nagyobb, mint 3×10^{-7} .

A biztonsági jelentés két módszer alapján mutatja be a nitrózus gázok diszperziója, mint veszélyeztető hatásra számolt besorolási övezet meghatározását. **Az elkészített számítások mutatják, hogy a probit módszer alapján számított külső övezet határa is Szikáncs lakott területének csak nagyon csekély részét érinti!**

TÁJÉKOZTATÓ A TELEPÜLÉS KÜLSŐ VÉDELMI TERVÉRŐL ÉS A LAKOSSÁG VÉDELME ÉRDEKÉBEN VÉGREHAJTÁSRA KERÜLŐ INTÉZKEDÉSEKRŐL

A veszélyességi zónában (a telephely középpontjától 455 m sugarú körben) található településrészek:

- **Dózsa György utca egyes részei**
- **Petőfi utca telephely felőli vége**
- **Ács Lajos utca telephely felőli vége**

A LAKOSSÁGVÉDELEM MÓDSZEREI

Védekezési feladatok:

- A lakosság riasztása, tájékoztatása a kialakult helyzetről.
- A védekezést irányító szervezet megalakítása, működtetése.
- Intézkedés kiadása a lakosság védelmére.
- Kárelhárítási feladatok végzése (területzárás, sérültek mentése, közművek helyreállítása).
- Utómunkálatok elvégzése (infrastruktúra helyreállítása, romeltakarítás, stb.).
- Helyreállítás, újjáépítés.

TÁJÉKOZTATÓ A TELEPÜLÉS KÜLSŐ VÉDELMI TERVÉRŐL ÉS A LAKOSSÁG VÉDELME ÉRDEKÉBEN VÉGREHAJTÁSRA KERÜLŐ INTÉZKEDÉSEKRŐL

Veszélyhelyzet bekövetkezésekor:

- A lakosság riasztása a telephely vezetőjének utasítására kézi szirénával történik.
- A kézi sziréna telepítés helye: IKR Agrár Kft. Szikáncsi telephelye
- A riasztást követően a lakosságot a településre érkező időközben riasztott erők (rendőrség, katasztrófavédelem, tűzoltóság) mobil hangosító eszközein keresztül lehet tájékoztatni a további teendőkről, magatartási szabályokról.

A riasztást követő magatartási szabályok:

- Keressenek védelmet az épület szilárd belső helyiségeiben.
- Figyeljék a polgármester, a katasztrófavédelem és a rendőrség hangszórós közleményeit.
- Készüljenek fel lakásaik elhagyására.
- Munkahelyen dolgozók, illetve intézményekben tartózkodók a vezetők utasításai szerint cselekedjenek.
- Lehetőség szerint kísérjék figyelemmel, hogy a szomszédjaik és a közelükben tartózkodók a közleményeket felhívásokat meghallották-e.

A veszélyhelyzeteket elemezve megállapítást nyert, hogy a polgári lakosság elzárkóztatására, a veszélyeztetett területen élők kimenekítésére is sor kerülhet.

Elzárkózás elrendelése esetén az alábbi magatartási szabályokat kell betartani:

- a redőnyök leeresztése, klímaberendezés leállítása
- a nyílászáró eszközök eltömítése, szigetelése
- a nyílászárók réseinek szigetelőcsíkokkal, ragasztószalaggal, pokróccal, vizes ruhákkal való eltakarása

A szabad területen lévők az elzárkóztatásra szóló felhívás hallatán kötelesek azonnal a legközelebbi fedett, részben vagy teljesen előkészített helyiségbe vonulni. Az otthon lévők kötelesek az úton lévőket befogadni.

Kimenekítés elrendelése esetén az alábbi magatartási szabályokat kell betartani:

- személyes iratait, esetleg ha szükséges gyógyszereit mindenki vegye magához
- meghatározott légzésvédő eszközök felvétele
- a veszélyeztetett terület irányított elhagyása, személyes tárgyak a lezárt lakásban maradnak
- A szükségelhelyezésre kijelölt intézményben meg kell jelenni regisztrációra!

Helye: Hódmezővásárhely-Szikáncs Ács Lajos u.17. Külterületi Általános Művelődési Központ

Figyelje a veszély-elhárításban résztvevő szervek közleményeit, és mindig a meghatározott utasítások szerint cselekedjen!

TÁJÉKOZTATÓ A TELEPÜLÉS KÜLSŐ VÉDELMI TERVÉRŐL ÉS A LAKOSSÁG VÉDELME ÉRDEKÉBEN VÉGREHAJTÁSRA KERÜLŐ INTÉZKEDÉSEKRŐL

Szikáncs lakosságát csak az IKR Agrár Kft. telephelyén bekövetkező tűz, vagy robbanás során keletkező mérgező gázok levegőbe jutása és terjedése veszélyezteti.

Alapvetően két lehetőséggel kell számolnunk:

- az esemény „üzemen belül” marad
- az esemény „üzemen kívül” is veszélyeztetet.

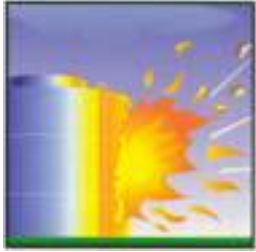
Az üzemben bekövetkezett tűz vagy robbanás esetén a dolgozók az IKR Agrár Kft. Tűzvédelmi Terve és a Belső Védelmi Terv alapján végzik a kárelhárítási munkákat. Az üzem vezetői és dolgozói mindent megtesznek azért, hogy beavatkozásukkal megakadályozzák katasztrófahelyzet kialakulását. Ha a veszélyhelyzet egyszerű beavatkozással nem szüntethető meg és a veszélyes anyag tüze, robbanása váratlan esemény miatt bekövetkezik, a telephely vezetője elrendeli a kárelhárításban résztvevő szervek riasztását, tájékoztatását, és ezzel egy időben lakosság riasztását.

Elhárításban érintett felelős személyek, szervezetek:

- Tóth Károly (IKR Agrár Kft.)
- Hódmezővásárhely Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság
- Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, és a Szentesi katasztrófavédelmi Kirendeltség
- Katasztrófhelyzet kialakulása esetén: a megyében található tűzoltóságok a létesítmény
- Műveletirányító Tervadatlapja szerint az alábbi tűzoltógépjárművekkel indulnak a helyszínre:

Riasztási fokozat	A raj megnevezése	Létszáma	Szer megnevezése	Vonulás távolsága (km-ben)	Kiérkezésre tervezett idő (percben)
I.	Vásár/1	6	Gépjárműfecskendő	12	14
I.	Vásár/2	4	Gépjárműfecskendő	12	14
II.	Makó/1	5	Gépjárműfecskendő	18	20
III.	Szeged/2	5	Gépjárműfecskendő	39	41
III.	Szeged/3	4	Gépjárműfecskendő	39	41
IV.	Szentese/1	5	Gépjárműfecskendő	41	43
IV.	Orosháza/1	5	Gépjárműfecskendő	42	44
V.	Csongrád/1	5	Gépjárműfecskendő	53	55
V.	Kovács/1	5	Gépjárműfecskendő	55	57
V.	Kistelek/1	4	Gépjárműfecskendő	61	63
V.	Márton/1	5	Gépjárműfecskendő	64	66
V.	Ruzsa/1	4	Gépjárműfecskendő	76	78
V.	Szarvas/1	5	Gépjárműfecskendő	76	78
V.	Félegyháza/1	5	Gépjárműfecskendő	78	80

Az üzem és a tűzoltóság felkészült a jelentkező üzemzavarok, vészhelyzetek elhárítására. Rendelkezik az e tevékenységhez szükséges felszereléssel és állománnyal. A veszélyelhárításban résztvevő szakemberek ismerik feladatukat, és rendszeresen gyakorolják a védekezést.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK ÉS HOZZÁFÉRHETŐSÉG

TÁJÉKOZTATÓ SZERVEZETEK

Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
elektronikus tájékoztató rendszere:

Honlap: www.katasztrofavedelem.hu

Csongrád-Csanád Vármegyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság:

Tel.,Fax: 06-62/621-280

E-mail: csongrad.titkarsag@katved.gov.hu

Honlap: www.csongrad.katasztrofavedelem.hu

Csongrád-Csanád Vármegyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Szentesi Katasztrófavédelmi Kirendeltsége:

Tel.,Fax: 06-63/561-041

E-mail: szentes.kk@katved.gov.hu

Honlap: www.csongrad.katasztrofavedelem.hu

SEGÉLYHÍVÓSZÁMOK

KÖZPONTI SEGÉLYHÍVÓ: **112**

RENDŐRSÉG: **107**

TŰZOLTÓSÁG: **105**

MENTŐK: **104**